

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
TƏHSİL PROBLEMLƏRİ ÜZRƏ RESPUBLİKA
ELMİ-METODİK MƏRKƏZ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ**

«Bank işi» kafedrası

**Ali təhsilin «Bakalavr» pilləsində təhsil
alan tələbələr üçün**

**İNVESTİSİYANIN MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏSİ
VƏ KREDİTLƏŞDİRİLMƏSİ
fənninin**

TƏDRİS PROQRAMI

İS - 0405

Proqram «Bank işi» kafedrasının 13.09.2011-ci il tarixli iclasının qərarı ilə və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 21.05.2008-ci il tarixli 610 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş "Kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsi və kreditləşdirilməsi" fənninin proqramı əsasında yenidən işlənmişdir.

BAKİ - 2011

Tərtib edənlər: Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin «Bank işi» kafedrasının əməkdaşları
i.e.n., dosent **A.A.Babayev**,

i.e.n., dosent **Q.İ.Əliyev**

i.e.n., dosent **Z.H.İbrahimov**

Redaktor: Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin «Bank işi» kafedrasının müdür əvəzi,
i.e.n., dosent **R.A.Bəşirov**

Saat şəbəkəsi

S №	Mövzuların adı	Saatların cəmi	O cümlədən	
			mühazirə	məşğələ
1	İnvestisiyanın mahiyyəti və əhəmiyyəti	4	2	2
2	İnvestisiya siyasəti	4	2	2
3	İnvestisiya fəaliyyəti	8	4	4
4	İnvestisiya riskləri	4	2	2
5	İnvestisiya layihəsi	8	4	4
6	Tikintidə layihələnmənin və podrat münasibətlərin təşkili	8	4	4
7	İnvestisiyanın ənənəvi maliyyələşdirilməsi və kreditləşdirilməsi	8	4	4
8	İnvestisiyanın qiymətli kağızlar bazarı vasitəsilə maliyyələşdirilməsi	8	4	4
9	İnvestisiyanın maliyyələşdirilməsi və kreditləşdirilməsinin alternativ yolları	8	4	4
	CƏMI	60	30	30

Giriş

«İnvestisiyanın maliyyələşdirilməsi və kreditləşdirilməsi» fənninin predmeti, məqsədi və vəzifələri. Fənnin öyrənilməsinin nəzəri və əməli əhəmiyyəti. Fənnin «İqtisadi nəzəriyyə», «Pul və banklar», «Maliyyə», «Qiymətli kağızlar», «Bank işi» və s. əlaqəli fənlərlə qarşılıqlı bağlılığı. Postsovet dövründə investisiya sahəsində Azərbaycan Respublikası hökumətinin siyasəti. Fənnin investisiya sferasının əməli məsələləri ilə əlaqəsi. Azərbaycan Respublikasında investisiya münasibətlərinin nəzəri və əməli əsaslarının səciyyələndirilməsi.

Fənnin quruluşu, onun öyrənilməsi üsulları. Fənnin tədris vəsaitləri ilə təminatı.

Mövzu 1. İnvestisiyanın mahiyyəti və əhəmiyyəti

İnvestisiyanın sosial-iqtisadi mahiyyəti. İnvestisiya anlayışının iqtisadi ədəbiyyatda və Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyində açığa çıxması.

İnvestisiyanın səciyyəsi keyfiyyətləri. İnvestisiyanın ilk inşətləri.

İnvestisiyanın makroiqtisadi və mikroiqtisadi səviyyələrdəki funksiyaları.

İnvestisiyanın təkrar istehsal prosesində, elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin tətbiqində rolu. İnvestisiyanın milli iqtisadiyyatın silsiləvi inkişafı ilə qarşılıqlı əlaqəsi.

İnvestisiyanın təsnifat əlamətləri və qrupları, növlərinin səciyyələndirilməsi.

Kapital qoyuluşlarının investisiyanın fərqli növü kimi səciyyələndirilməsi. Kapital qoyuluşlarının təsnifatı. İnvestisiyanın və kapital qoyuluşlarının quruluşu anlayışı. Kapital qoyuluşlarının texnoloji və təkrar istehsal quruluşu.

Mövzu 2. İnvestisiya siyasəti

İnvestisiya siyasəti, onun mahiyyəti və məzmunu. İnvestisiya siyasətinin prinsipləri. İnvestisiya siyasətinin növləri.

İnvestisiya siyasətinin hazırlanmasına təsir edən amillər. İnvestisiya siyasətinin əmələ gəlməsinin mərhələləri. İnvestisiya siyasətinin əsas blokları.

Mövzu 3. İnvestisiya fəaliyyəti

İnvestisiya fəaliyyəti mahiyyəti və onun xüsusiyyətləri.

İnvestisiya fəaliyyətinin formaları.

İnvestisiya fəaliyyətinin tərkib hissələri: investisiya informasiyası, investisiya fəallığı, investisiya mənbələri, investisiya məkanı, investisiya mədəniyyəti, investisiya resursları, investisiya subyektləri, investisiya obyektləri. İnvestorların təsnifatı və səciyyələndirilməsi.

İnvestisiya fəaliyyətinə təsir edən amillər.

İnvestisiya fəaliyyətinin mərhələləri. İnvestisiyanın dövryyəsi və dövrünü. İnvestisiya dövrünü mərhələlərinin məzmunu və məqsədləri. İnvestisiya silsiləsi və onun mərhələləri.

İnvestisiya fəaliyyətində dövlət iştirakı. Dövlət və müəssisələrin investisiya siyasəti. İnvestisiya fəaliyyətinin tənzimlənməsi.

İnvestisiyalaşmanın mahiyyəti və iqtisadi məzmunu, obyekt və subyektləri. investitorlar, sifarişçilər, iş icraçıları, investisiya fəaliyyəti istifadəçiləri, malgöndərənlər, banklar, bank olmayan maliyyə qurumları.

İnvestisiya bazarı, onun maliyyə bazarının tərkibindəki yeri və fəaliyyət xüsusiyyətləri. İnvestisiya tələbi və təklifi.

Azərbaycan Respublikasında investisiya fəaliyyəti və onun hüquqi əsasları.

Mövzu 4. İnvestisiya riskləri

İnvestisiya riskinin mahiyyəti. İnvestisiya riskinin təsnifatı, növlərinin səciyyələndirilməsi.

İnvestisiya risklərinin idarə edilməsi sistemi. İnvestisiya risklərinin idarə edilməsi metodları.

Maliyyə zərəri, onun mütləq və nisbi göstəriciləri. Riskin proqnozlaşdırılması, optimallaşdırılması və dəyərləndirilməsi. Risk dərəcəsinin azaldılması yolları.

Mövzu 5. İnvestisiya layihəsi

İnvestisiya layihəsi: mahiyyəti, səciyyələndirən əlamətləri, təsnifatı. Layihənin zəruriliyinin əsaslandırılması.

İnvestisiya layihəsinin fəaliyyət dövrü. İnvestisiya layihəsinin investisiyaqabağı, investisiya və istismar mərhələləri.

Layihənin işlənilməsi hazırlanması, onun qaydaları. Layihənin təhlilinin növləri və onların məzmunu. İnvestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması. İnvestisiya layihəsinin biznes planı. Layihənin gerçəkləşməsi.

Layihəsinin kommertiya səmərəliliyi, büdcə səmərəliliyi, iqtisadi səmərəliliyi, onun qiymətləndirilməsi istiqamətləri və meyarları. UNIDO metodologiyası.

Mövzu 6. Tikintidə layihələnmənin və podrat münasibətlərinin təşkili

Kapital qoyuluşları və əsaslı tikinti. Yeni tikinti, genişlənmə, yenidən qurulma, texniki yenidənəsilahlanma. Tikintinin texniki-iqtisadi xüsusiyyətləri, onların əsaslı tikintinin təşkili və maliyyələşməsinə təsiri.

Layihə-smeta sənədləri: işlənib hazırlanması, tərkibi və məzmunu. Layihə və smetanm növləri. Layihələndirmə mərhələləri. Layihə-smeta sənədlərinin təsdiqlənməsi və ekspertizası.

Tikintidə qiymətin əmələ gəlməsi xüsusiyyətləri. Tikintinin smeta dəyərini müəyyən etməsi. Tikinti məhsulunun qiyməti. Hesablama, smeta və müqavilə qiymətləri. Müqavilə qiymətinin tərkibi, onun müəyyən edilməsi.

Müasir şəraitdə tikintidə podrat münasibətlərin təşkili. Sifarişçi və podratçı təşkilatların tərkibi və funksiyaları.

Əsaslı tikintiyə podrat müqaviləsi, onun məzmunu və növləri. Tərəflərin məsuliyyəti.

Podrat bazarı. Müqavilələrin müsabiqə vasitəsilə bağlanması. Podrat hərracları və onların maliyyələşməsi.

Mövzu 7. İnvestisiyanın ənənəvi maliyyələşməsi və kreditləşməsi

İnvestisiyaların və kapital qoyuluşlarının büdcə maliyyələşməsinin şərtləri və tətbiq sahələri. Dövlət dəstəyi və dövlət zəmanətləri. Qayıdan və qayıtmaz büdcə maliyyələşməsi. Uzunmüddətli layihələrə verilən kreditlər üzrə fauzların subsidiyalaşması.

İnvestisiyanın xüsusi vəsaitlər hesabına maliyyələşməsi. Özünümaliyyələşdirmənin mahiyyəti, onun möhkəmlənməsində vergi və amortizasiya siyasətinin rolu.

İnvestisiya sferasında bankların funksiyaları. Uzunmüddətli kreditləşmənin prinsipləri. Pul krediti və investisiya krediti. İnvestisiya kreditinin vəzifələri və əsas cəhətləri. İnvestisiya kreditinin prinsipləri. Layihələrin bank maliyyələşməsinin məzmunu və məqsədləri.

Banklar tərəfindən mərkəzləşmiş kapital qoyuluşlarının təşkili prinsipləri. Müvəkkil kommersiya bankların siyahısının təşkili prinsipləri.

Kapital qoyuluşların kreditləşməsi metodları. Kapital qoyuluşlarının bank kreditləşməsinin təşkili. Müştəri ilə bankın işinin mərhələləri.

İnvestisiya kreditinin məqsədləri və obyektləri. İnvestisiya krediti üzrə kredit sifarişinin ekspertizasının xüsusiyyətləri. İnvestisiya krediti üzrə müqavilənin əhəmiyyəti, məzmunu və xüsusiyyətləri. İnvestisiya kreditinin girov təminatının xüsusiyyətləri.

İnvestisiya kreditindən istifadənin təşkili. İnvestisiya kreditindən istifadənin bank monitorinqi.

Mövzu 8. İnvestisiyanın qiymətli kağızlar bazarı vasitəsilə maliyyələşməsi və kreditləşməsi

Qiymətli kağızlara investisiyaların iqtisadi məzmunu. Qiymətli kağızların investisiya keyfiyyətləri. İnvestisiya portfelinin yaradılması işinin mərhələləri.

İnvestisiyanın səhmdarlaşma vasitəsilə maliyyələşməsi. Emitent baxımından səhm buraxılışının dəyərləndirilməsi. Səhm buraxılmanın üsulları. Buraxılış xərclərinin, səhm qiymətinin və dividendlərin müəyyən edilməsi.

Maliyyə resurslarının istiqraz buraxılışı vasitəsilə cəlb olunması. Emitent baxımından istiqraz buraxılışının üstünlükləri. İstiqrazların yerləşdirilməsinin üsulları və çətinlikləri. İstiqrazların qiymətinin əmələ gəlməsi. Müəssisənin investisiya strategiyası baxımından istiqraz buraxılışının məqsəduyğunluğu.

Müəssisələrin xarici bazarlara çıxması. Depozitar qəbzələr və avroistiqrazlar.

Mövzu 9. İnvestisiyanın maliyyələşməsi və kreditləşməsi alternativ yolları

Layihə maliyyələşməsi: mahiyyəti və fərqli xüsusiyyətləri. Layihə maliyyələşməsinin təşkili sxemləri. Onun tətbiq imkanları və məqsədəuyğunluğu.

Lizinqin kapital qoyuluşlarının maliyyələşməsinin metodu kimi xüsusiyyətləri və üstünlükləri. Lizinq sövdələşməsinin təşkili. Lizinq ödəmələrinin miqdarı və qrafiki. Lizinq müqaviləsinə xitam verilməsi. Lizinqin Azərbaycandakı vəziyyəti.

İnvestisiyanın vençur (risk) maliyyələşməsi: mahiyyəti, mərhələləri, mənbələri, mexanizmi. Vençur sahibkarlığının maliyyə-kredit həvəsləndirilməsi. İnkişaf etmiş ölkələrin vençur maliyyələşməsi mexanizmi.

Təvsiyə edilən ədəbiyyat

I. Azərbaycan dilində

1. Azərbaycan Respublikasının "İnvestisiya fondları haqqında" Qanunu. 27/10/2010.
2. Azərbaycan Respublikasının "İpoteka haqqında" Qanunu. 15/04/2005.
3. Azərbaycan Respublikasının "Mərkəzi bankı haqqında" Qanunu. 10/12/2004.
4. Azərbaycan Respublikasının "Banklar haqqında" Qanunu. 16/01/2004.
5. Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsi. 2000-ci il sentyabr ayının 1-dən qüvvəyə minmişdir.
6. Azərbaycan Respublikasının "Müəssisələr haqqında" Qanunu. 09/03/2000.
7. Azərbaycan Respublikasının "Qiymətli kağızlar haqqında" Qanunu. 14/07/1998.
8. Azərbaycan Respublikasının "Girov haqqında" Qanunu. 03/07/1998.
9. Azərbaycan Respublikasının "İnvestisiya fəaliyyəti haqqında" Qanunu. 13/01/1995.
10. Azərbaycan Respublikasının "Lizinq xidməti haqqında" Qanunu. 29/11/1994.
11. Azərbaycan Respublikasının "Səhmdar cəmiyyəti haqqında" Qanunu. 12/07/1994.
12. Azərbaycan Respublikasının "Xarici investisiyanın qorunması haqqında" Qanunu. 15/01/1992.
13. Əliyev Q.İ. İnvestisiyanın maliyyələşməsi və kreditləşməsi. Dərslük. Bakı, 2008.
14. Zeynalov F. İnvestisiyalar və Azərbaycanda onların mövcud durumu. Bakı, 2001.

15. Kərimov A.E., Babayev A.A. Qiymətli kağızlar bazarı. Dərslük. Bakı, 2003. İ.Əliyev F.B. İnvestisiya layihələrinin təhlili və dəyərləndirilməsi. Dərs vəsaiti. Bakı, 2003.

17. Şirəliyev V. və başqaları. Tikinti müəssisələrinin maliyyə-ləşdirilməsi və kreditləşdirilməsi. Dərs vəsaiti. Bakı, 2000.

II. Rus dilində

1. Бланк И.А. Управление инвестициями предприятия. Учебник. Киев, 2003.

2. Бевзелюк А.А. Проектное финансирование. Минск., 2005.

3. Богатин Ю.В., Швандер Л.А. Инвестиционный анализ. Учебное пособие. Москва, 2000.

4. Бочаров В.В. Инвестиции. Учебник. Спб., 2002.

5. Бочаров В.В. Инвестиционный менеджмент. Учебник. Москва, 2000.

6. Бромвич М.А. Анализ экономической эффективности капиталовложений. Учебник. Москва, 1996.

7. Бусыгин Ю.Н. Модели и методы обоснования финансовых и инвестиционных решений. Учебник. Москва, 2003.

8. Ван Хорн Дж.К. Управление финансами. Москва, 2001.

9. Воронцовский А.В. Инвестиции и финансирование. Учебник. Спб., 1999.

10. Гитман Л.Дж., Джонк М.Д. Основы инвестирования. Москва, 1997.

11. Деева А.И. Организация и финансирование инвестиций. Учебник. Москва, 2000.

12. Зимин И.А.. Реальные инвестиции. Учебное пособие. Москва, 2000.

13. Золотогоров В.Г. Инвестиционное проектирование. Учебник. Минск, 1999.

14. Иванова Н.Н., Осадчая Н.А. Экономическая оценка инвестиций. Учебное пособие. Ростов на Дону, 2004.

15. Игошин Н.В. Инвестиции. Организация управления и финансирование. Учебник. Москва, 2000.

16. Инвестиции. Учебник Г.П.Подшиваленко, Н.И.Лакметкина, М.В.Макарова и др.-М.: КНОРУС, 2008.

17. Колтынюк Б.А. Инвестиционные проекты. Учебник. Спб, 2000.

18. Кикоть И.И. Финансирование и кредитование инвестиций. Учебник. Минск, 2003.

19. Организация и финансирование инвестиций. Учебное пособие. Под ред. Т.К.Савчук. Минск, 2002.

20. Попков В.П., Семенов В.П. Организация и финансирование инвестиций. Ключевые вопросы и ответы. Москва, 2002.

21. Ромаш М.В., Шевчук В.И. Финансирование и кредитование инвестиций. Учебное пособие. Минск, 2004.

22. Семиренко Е.П. Организация и финансирование инвестиций. Краткий курс лекций. Минск, 2004.

23. Сергеев И.В., Веретенникова И.И. Организация и финансирование инвестиций. Учебник. Москва, 2002.

24. Степанов И.С. Экономика строительства. Учебник. Москва, 2000.

25. Фабозии Фрэнк Дж. Управление инвестициями. Учебник. Москва, 2000.

26. Формы и источники финансирования //Финансовое обеспечение инвестиционного процесса. www.finzup.ru

27.Шарп Уильям Ф., Гордон Дж. Александр, Джеффри В. Бейли. Инвестиции. Учебник. Москва, 1999.

28. Шеремет В.В. Управление инвестициями. Учебник. В 2-х томах. Москва, 1998.

Çapa imzalanıb 11 . 11. 2011. Kağız formatı 60x84 1/16.

Həcmi 0.8 ç.v. Sifariş 272. Sayı 300.

**" İqtisad Universiteti " Nəşriyyatı.
AZ 1001, Bakı, İstiqlaliyyət küçəsi, 6**

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
TƏHSİL PROBLEMLƏRİ ÜZRƏ RESPUBLİKA
ELMİ-METODİK MƏRKƏZ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ**

«Bank işi» kafedrası

**Ali təhsilin «Bakalavr» pilləsində təhsil
alan tələbələr üçün**

**İNVESTİSİYANIN
MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏSİ
VƏ KREDİTLƏŞDİRİLMƏSİ**

fənninin

TƏDRİS PROQRAMI

BAKI-2011

